

Explaining Learning Style Appropriate to the Development of Emotional Intelligence in Preschool

ARTICLE INFO

Article Type
Analytical Review

Aurhors

Somayeh Ibn Rumi¹
Ali Hosseinikhah²
Majid Ali Asgari³

ABSTRACT

The purpose of this study was to explain learning style appropriate to the development of emotional intelligence in preschool. The research method is synthesis. The statistical population of the study consisted of all documents, articles, academic books, dissertations, scientific resources and scientific databases related to the components of EQ-based curriculum development. Accordingly, 18 articles were selected as sample. The sampling method of these documents was purposeful. In this sampling, the researcher selects relevant and relevant documents based on the indicators that he / she considers and the knowledge or experience of the subject. Methods of data collection were collected through library and field research methods. The instrument for data collection in the documentation section is capture; the method of analysis is based on open, selective / axial triple coding based on grounded theory or grounded theory. Findings showed that EQ-based learning styles were: skill-based learning - nature-based learning style - visual learning style - tactile learning style - auditory learning style - group-based learning style - child-centered learning style- Child-centered learning style - Collaborative learning style - Group-based learning style - View-based learning style - Vulnerability-based learning style - Play-based learning style - Art-based learning style - Creative learning style - Subject-based learning style. Research results can be used to nurture and enhance children's emotional intelligence.

How to cite this article

Somayeh Ibn Rumi, Ali Hosseinikhah, Majid Ali Asgari, Educational style Explaining learning appropriate to the development of emotional intelligence in preschool, Journal of Islamic Life Style Centered on Health, 2019;3(2):127-133.

Keywords: Learning style, preschool children, emotional intelligence.

^{*}This article is taken from a PhD thesis in the curriculum of Tehran University of Science and Research.

¹ PhD Student in Curriculum Planning , Department of Educational Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

² Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran

³ Associate Professor, Department of Educational Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran.

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email: h.ali.tmu@gmail.com

Article History

Received: 2019/02/24

Accepted: 2019/05/24

ePublished: 2019/05/31

تبیین سبک یادگیری متناسب با پرورش هوش هیجانی در دوره پیش دبستان

*مقاله حاضر برگرفته از رساله دکتری رشته برنامه درسی دانشگاه علوم و تحقیقات تهران است.

سمیه ابن رومی^۱

دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

علی حسینی خواه^{۲*}

استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

مجید علی عسگری^۳

دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

چکیده

پژوهش حاضر باهدف تبیین سبک یادگیری متناسب با پرورش هوش هیجانی در دوره پیش‌دبستان انجام شد. روش پژوهش، سنتز پژوهی است. جامعه آماری پژوهش کلیه اسناد شامل مقاله، کتاب علمی، رساله‌ها، منابع علمی و پایگاه‌های اطلاعات علمی مرتبط با مولفه‌های تدوین برنامه درسی پیش‌دبستانی مبتنی بر هوش هیجانی است. که در این بین ۱۸ منبع اصلی انتخاب گردید. روش نمونه‌گیری از این اسناد هدفمند بود. در این نمونه‌گیری، محقق براساس شاخص‌هایی که مدنظر دارد و شناخت یا تجربه‌ای که از موضوع دارد اسناد مرتبط و موردنظر را انتخاب می‌کند. روش‌های گردآوری داده‌ها پژوهش به دو شیوه کتابخانه‌ای و میدانی انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها در بخش اسنادی، فیش‌برداری است؛ روش تجزیه و تحلیل براساس کدگذاری سه‌گانه باز، گزینشی/انتخابی و محوری مبتنی بر نظریه داده‌بنیاد یا گراند تئوری است. یافته‌های پژوهش نشان داد که سبک یادگیری متناسب با هوش هیجانی در دوره پیش دبستان عبارتند از: سبک یادگیری مهارت‌محور - سبک یادگیری طبیعت‌محور - سبک یادگیری دیداری - سبک یادگیری لمسی - سبک یادگیری شنیداری - سبک یادگیری مبتنی بر بحث گروهی - سبک یادگیری مبتنی بر تخیل کودک - سبک یادگیری کودک‌محور - سبک یادگیری مشارکتی - سبک یادگیری مبتنی بر گروه‌محور - سبک یادگیری مبتنی بر مشاهده - سبک یادگیری مبتنی بر نقش‌پذیری - سبک یادگیری مبتنی بر بازی - سبک یادگیری مبتنی بر هنر - سبک یادگیری خلاقانه - سبک یادگیری موضوع‌محور. که می‌توان از نتایج پژوهش در جهت پرورش و تقویت هوش هیجانی کودکان استفاده کرد.

کلیدواژه‌ها: سبک یادگیری، کودکان پیش‌دبستانی، هوش هیجانی.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۲/۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۳/۳

* نویسنده مسئول: h.ali.tmu@gmail.com

مقدمه

فیلسوفان و اندیشمندان از دیرباز مغز را جایگاه عقل و تفکر و قلب را جایگاه احساسات و هیجانات می‌دانستند امروز در سایه پیشرفت‌های فیزیولوژی می‌دانیم که جایگاه تمامی آن‌ها در مغز است دستگاه کناری و قطعه‌های پیشانی مغز رفتارهای هیجانی را کنترل می‌کنند هوش هیجانی^۱ شامل شناخت و کنترل هیجان‌های خود، همدلی کردن با دیگران و حفظ روابط رضایت‌بخش است به‌عبارت‌دیگر شخصی که هوش هیجانی بالایی دارد سه مؤلفه شناختی، فیزیولوژیکی^۲ و رفتاری هیجان‌ها را به‌طور موفقیت‌آمیزی با یکدیگر تلفیق می‌کند هوش هیجانی تبیین می‌کند چرا افرادی با ضریب هوشی متوسط موفق‌تر از کسانی هستند که نمره‌های ضریب هوشی بسیار بالاتری ندارد (پارسا، ۱۳۹۴). مدارس در پرورش شخصیت افراد نقش محوری بر عهده دارند و با تفهیم خوشتن‌دار و همدلی به بچه‌ها آن‌ها را به رعایت ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی ترغیب می‌کنند؛ برای انجام این مهم، وعظ و سخنرانی برای دانش‌آموزان کافی نیست بلکه آن‌ها احتیاج به تمرین دارند تا بتوانند مهارت‌های اجتماعی، عاطفی، مدیریت هیجان را که لازمه زندگی موفق و سالم است را بشناسند، یاد بگیرند و تقویت نمایند. بنابراین امروز موضوع هوش هیجانی که به عنوان جزئی از مهارت‌های شناخت، مدیریت و تنظیم هیجانی شناخته شده است می‌تواند به به شخصیت‌سازی مناسب، یادگیری اثربخش و در نهایت تعاملات بهینه منجر شود (وگا، ۲۰۱۵). تعریف اولیه‌ی هوش هیجانی برای اولین بار توسط جان مایر و پیترو سالووی (۱۹۹۰) مطرح شد. در این تعریف اولیه، یک رویکرد دویختی مورد استفاده قرار گرفته بود. بخش اول این رویکرد، پردازش کلی اطلاعات عمومی بود و بخش دوم، اختصاصی کردن مهارت‌هایی بود که در چگونگی پردازش اطلاعات به کار گرفته می‌شوند. اولین تعریفی که از هوش هیجانی ارائه شد چنین بود: "نوعی پردازش اطلاعات هیجانی که شامل ارزیابی صحیح عواطف در خود و دیگران و بیان مناسب و تنظیم سازگارانه عواطف است به‌نحوی که به بهبود جریان زندگی منجر می‌شود." در سال ۱۹۹۹ مایر و همکارانش، این تعریف را مفصل‌تر، بدون خدشه به ساختار دویختی آن، چنین بیان کردند: "هوش هیجانی به توانایی شناسایی و تشخیص مفاهیم و معانی عواطف، روابط بین آن‌ها، استدلال کردن در مورد آن‌ها و نیز حل مسئله بر اساس آن‌ها اشاره دارد. هوش هیجانی شامل توانایی دریافت عواطف، هماهنگ کردن عواطف و احساسات مرتبط، درک و فهم اطلاعات مربوط به عواطف و نیز مدیریت عواطف است." (سام، ۱۳۸۸).

پس از مایر و سالووی، گاردنر^۳ (۱۹۸۳) با مدل تأثیرگذار خود به نام هوش چندگانه نقش عمده‌ای در شکل‌گیری نظریه هوش هیجانی داشت بر اساس این نظریه دو نوع عمده هوش وجود دارد: هوش درون فردی و هوش بین فردی سرانجام دانیل گلمن^۴ در پرفروش‌ترین کتاب سال ۱۹۹۵ به نام هوش هیجانی این مفهوم را به‌صورت گسترده بیان کرد او هوش هیجانی را شامل متغیرهای شخصیتی می‌داند که با شاخص‌های بین موقعیتی رفتار نظیر همدلی، جرأت و خوش‌بینی ارتباط دارد (مایر و سالووی، ۲۰۱۱ نقل از تمبانی فرولیت، ۱۳۹۳).

هوش هیجانی یا شامل شناخت و کنترل هیجان‌های خود، همدلی کردن با دیگران و حفظ روابط رضایت‌بخش است. به عبارت دیگر، شخصی که هوش هیجانی بالایی دارد، سه مؤلفه

- 1 Emotional Intelligence
- 2 Physiologically
- 3 Vega
- 4 Mayer and Solovey
- 5 Gardner
- 6 Daniel Goleman

گردید. در مرحله بعد نتایج حاصل از مقوله‌های مربوط به سبک یادگیری کودکان پیش‌دستانی برای پرورش هوش هیجانی ۱۹ مقوله در این کدها بدست آمد. در نهایت ۱۴ مضامین اصلی استخراجی نهایی برای سبک یادگیری متناسب با کودکان پیش‌دستانی جهت پرورش هوش هیجانی تعیین شد (جدول ۱).

شناختی، فیزیولوژیکی و رفتاری هیجان‌ها را به طور موفقیت‌آمیزی با یکدیگر تلفیق می‌کند. هوش هیجانی تییین می‌کند چرا افرادی با ضریب هوشی IQ متوسط، موفق‌تر از کسانی هستند که نمره‌های IQ بسیار بالاتری دارند (استویکا، روکو، ۲۰۱۳). مقیاس‌های سنتی هوش، مجموعه بسیار مهمی از توانایی‌هایی که افراد را در زندگی واقعی کار آمد می‌سازد، نادیده می‌گیرند، توانایی‌های نظیر: خودآگاهی، کنترل‌تکانه، پایداری، اشتیاق و خودانگیزگی، همدلی، و ورزشی اجتماعی. بسیاری از مشکلات اجتماعی مانند خشونت جوانان را می‌توان به فقدان هوش هیجانی نسبت داد. بنابراین EQ را باید در همه افراد پرورش داد و مسئولین آموزش می‌توانند از آنها برای آموزش سلامت هیجانی بهتر به افراد مختلف استفاده کنند (اولوا، ۲۰۱۱). به طوری کلی بر اساس هر آنچه مطرح شد می‌توان گفت سوال اصلی پژوهش این است که در تییین سبک یادگیری متناسب با پرورش هوش هیجانی در دوره پیش‌دستان، کدام سبک یادگیری باهوش هیجانی سازگار است؟

روش

روش کیفی مورد استفاده از تحقیق حاضر، سنتز پژوهی است؛ سنتز پژوهی شکل خاصی از مرور پژوهش است. سنتز پژوهی حاضر در شش مرحله انجام شد. شایان ذکر است که - چنانچه خواهیم دید، جامعه، نمونه، شیوه نمونه برداری و تحلیل در فرایند این شش مرحله، تعریف و مشخص شده‌اند. (بارنت-پیچ، توماس ۲۰۰۹). روش تحقیق پژوهش حاضر کیفی است؛ پژوهش کیفی برای درک و تبیین پدیده‌های پیچیده اجتماعی از داده‌های کیفی نظیر داده‌های حاصله از مصاحبه، مشاهده مشارکتی، مستندات، پرسشنامه و ... استفاده می‌کند. (ذکایی، ۱۳۸۱). با توجه به این که تحقیق حاضر از نوع کیفی-اسنادی است بنابراین که پژوهشگر تلاش می‌کند با استفاده از نظام‌مند و منظم از داده‌های اسنادی به کشف، استخراج، طبقه‌بندی و ارزیابی مطالب مرتبط با موضوع پژوهش خود اقدام نماید. (صادقی‌فسایی، عرفان‌منش، ۱۳۹۴). هدف این تحقیق تییین سبک یادگیری متناسب باهوش هیجانی از این منظر می‌باشد که در مرحله بعد غربالگری ریز به عمل آمده که طی آن تعداد ۱۸ مقاله که معیارهای مدنظر را دارا بودند انتخاب شدند سپس سنتزی از یافته‌های آن طبق اصول تلفیق، بازاندیشی و بازآرایی داده‌ها، ارائه شده است. یافته‌های این سنتز نشان می‌دهد سبک‌های یادگیری که بر موضوع واحدی تاکید دارد، ساده و روان برای دانش‌آموزان قابل فهم است و درصد انجام فعالیت خاصی بصورت گروهی است علاقمندی کودکان را نیز به خوبی تحریک خواهد نمود. جامعه آماری تحقیق اسنادی کلیه اسناد شامل مقاله، کتاب علمی، رساله‌ها، منابع علمی و پایگاه‌های اطلاعات علمی مرتبط با مولفه‌های تدوین برنامه درسی پیش‌دستانی مبتنی بر هوش هیجانی است. روش نمونه‌گیری از این اسناد هدفمند بود. در این نمونه‌گیری، محقق براساس شاخص‌هایی که مدنظر دارد و شناخت یا تجربه‌ای که از موضوع دارد اسناد مرتبط و موردنظر را انتخاب می‌کند. روش‌های گردآوری اطلاعات پژوهش به دو دسته کتابخانه‌ای و میدانی تقسیم می‌شود. ابزار گردآوری داده‌ها در بخش اسنادی، فیش برداری است؛ روش تجزیه و تحلیل براساس کدگذاری سه‌گانه باز، گزینشی/انتخابی و محوری مبتنی بر نظریه داده‌بنیاد یا گراندد تئوری است.

یافته‌ها

سبک یادگیری متناسب با کودکان پیش‌دستانی برای پرورش هوش هیجانی کدام است؟

یافته‌های مربوط به سبک‌های یادگیری متناسب با هوش هیجانی در کودکان پیش‌دستانی نشان داد ۵۲ مفاهیم یا کد اولیه استخراج

۱. Stoica and Roco

۲. Ulloa

جدول ۱ مفاهیم و مقوله‌های و مضامین و استخراجی در ارتباط با سبک یادگیری متناسب با کودکان پیش‌دستانی برای پرورش هوش هیجانی

مفاهیم	مقوله	مضامین
احتیاج به مهارت‌آموزی		
یادگیری مهارت‌محور	مهارت ورزی	سبک یادگیری مهارت‌محور
آموزش مهارت‌های زندگی	شناخت مهارت‌های اساسی	
تنظیم هیجانی با مهارت‌آموزی	آموزش از راه طبیعت	
یادگیری مبتنی بر ارتباط با طبیعت	ارتباط با طبیعت	
آموزش طبیعت‌محور	استفاده از ابزارهای آموزشی	
بهره‌گیری از وسایل آموزشی		
یادگیری مبتنی بر وسایل کمک آموزشی	استفاده از تصویر در یادگیری	سبک‌های یادگیری متفاوت و خلاقانه
سبک یادگیری دیداری	یادگیری با لمس اشیاء	
استفاده از تصویر در سبک دیداری		
سبک یادگیری لمسی	استفاده از صوت برای یادگیری	
در اختیار گذاشتن اجسام برای لمس		
استفاده از فایل‌های صوتی		
آموزش هیجانانگیز به شیوه شنیداری		
استفاده از صدا در کلاس		
به کار بردن بحث‌های گروهی	مباحثه‌گری	سبک یادگیری مبتنی بر بحث گروهی و آزادی
عدم‌دیکنه به کودکان	آزاد گذاشتن کودکان در یادگیری	
آزادی کودکان در انجام فعالیت‌ها	استفاده از تخیل کودک	یادگیری مبتنی بر تخیل کودک
آموزش مبتنی بر تخیل دانش‌آموز	تحریک تخیل	
درگیر کردن تخیل کودک		
تحریک تجربه تخیلی		
قراردادن در فضای تخیلی		
آموزش بر پایه علایق و خواسته‌های کودک	یادگیری مبتنی بر نیاز کودک	سبک یادگیری کودک‌محور
یادگیری مبتنی بر سبک یادگیری کودک	یادگیری متناسب با علایق کودک	
تشخیص سبک یادگیری کودکان		
یادگیری مبتنی بر حواس کودک		
آموزش مبتنی بر علایق کودک		
یادگیری مبتنی بر مشارکت	آموزش بر پایه همکاری	سبک یادگیری مشارکتی
یادگیری بر محوریت کار گروهی	آموزش بر اساس مشارکت	
یادگیری مبتنی بر همکاری		
یادگیری مبتنی بر تقویت مهارت‌های کلامی	تقویت مهارت اجتماعی	یادگیری مبتنی بر مهارت‌های اجتماعی
یادگیری بر اساس تقویت مهارت گفتاری	آموزش با واسطه ارتباطات اجتماعی	
یادگیری بر اساس ارتباطات		
یادگیری مبتنی بر تقویت ارتباطات اجتماعی		
آموزش متناسب بر شناخت محیط اطراف	شناخت دنیای اطراف	سبک یادگیری مبتنی بر شناخت
آموزش مبتنی بر شناخت مکان	شناخت نقش‌های دیگران	
تشخیص محیط اطراف		
آموزش متناسب با تشخیص نقش‌های دیگران		
آموزش مبتنی بر شناخت نقش افراد		
یادگیری مبتنی بر همگروهی		
آموزش مبتنی بر گروه		
آموزش گروهی	استفاده از گروه در کلاس	سبک یادگیری مبتنی بر گروه‌محور
یادگیری مبتنی بر یکپارچگی کلاس	استفاده از مشارکت کلاسی	
آموزش مبتنی با یکپارچه بودن کلاس		
آموزش همگانی		
یادگیری مبتنی بر مشاهده	استفاده از مشاهده	سبک یادگیری مبتنی بر مشاهده
آموزش از طریق دیدن	آموزش مشاهده‌ای	
به کار بردن مهارت دیداری		
مهارت مشاهده		
مشاهده کردن		
دریافت بصری	یاد دادن با نقش بازی کردن	سبک یادگیری مبتنی بر نقش‌پذیری
یادگیری بر اساس نقش‌پذیری		

و بازی	استفاده از بازی یاد دادن با بازی کردن	یادگیری مبتنی بر نقش دادن کاربرد بازی‌های مختلف برای یادگیری یادگیری راحت‌تر با بازی‌های گوناگون
سبک یادگیری مبتنی بر هنر	استفاده از هنر یاد دادن با هنرهای مختلف	یادگیری مبتنی بر هنر کاربرد هنرهای ساده آموزش هنر تقویت‌کننده تخیل
سبک یادگیری خلاقانه	آموزش با انجام کارهای خلاقانه استفاده از کاردستی	یادگیری مبتنی بر خلاقیت انجام کارهای خلاقانه برای یادگیری به کار بردن کاردستی به عنوان خلاقیت
سبک یادگیری موضوع محور	استفاده از موضوع مشخص تمرکز بر موضوع مناسب	به کاربردن موضوع واحد به کارگیری موضوع خاص ارائه یک موضوع در هر جلسه به کار بردن موضوع واحد در هر جلسه

بحث و نتیجه گیری

نتایج حاصل از سبک یادگیری متناسب با کودکان پیش‌دبستانی برای پرورش هوش هیجانی نشان داد که باید دارای آبت‌های زیر باشد:

۱- سبک یادگیری مهارت محور- سبک یادگیری طبیعت محور - سبک یادگیری دیداری- سبک یادگیری لمسی- سبک یادگیری شنیداری- سبک یادگیری مبتنی بر بحث گروهی- سبک یادگیری مبتنی بر تخیل کودک- سبک یادگیری کودک محور- سبک یادگیری مشارکتی- سبک یادگیری مبتنی بر گروه محور- سبک یادگیری مبتنی بر مشاهده- سبک یادگیری مبتنی بر نقش پذیری- سبک یادگیری مبتنی بر بازی- سبک یادگیری مبتنی بر هنر- سبک یادگیری خلاقانه- سبک یادگیری موضوع محور

این یافته‌ها با یافته‌های تحقیقات جلیلی (۱۳۹۴)، احمدآبادی و همکاران (۱۳۹۶)، آیینی و عبداللهی (۱۳۹۶)، جباری، شاملو (۱۳۹۶)، پاشا، گل شکوه (۱۳۹۶)، سلیمانی و همکاران (۱۳۹۶)، جلیل‌آبکنار، عاشوری (۱۳۹۵)، اکرم، بشارت (۱۳۹۲)، امیدوارجنکی و همکاران (۱۳۹۲)، اصل فتاحی، نجارپوراستادی (۱۳۹۲)، رنج دوست و عیوضی (۱۳۹۲)، تقوایی‌یزدلی و همکاران (۱۳۹۲)، شیخ‌الاسلامی، سازه (۱۳۹۰)، حسینیان و همکاران (۱۳۹۰)، کارشکی و همکاران (۱۳۹۰)، شارون، گرینبرگ (۲۰۱۸)، اسرارالحق و همکاران (۲۰۱۷)، آریزتزا و همکاران (۲۰۱۶)، رافایلا (۲۰۱۵)، استویکا، روکو (۲۰۱۳)، آنه، آبه (۲۰۱۳)، براکت (۲۰۱۲)، سیاروچی و همکاران (۲۰۱۱)، هانت و ایوان (۲۰۱۱)، مایر (۲۰۱۱)، شات (۲۰۱۰)، لوپز (۲۰۱۰)، الیاس و همکاران (۲۰۱۰) همسو است.

در تبیین یابد گفت اساسا یادگیری هوش هیجانی دارای حساسیت‌ها و مهارت‌های خاصی است چرا که دوره پیش‌دبستان چون بر محوریت کتاب‌های رسمی و ساختار ارزشیابی نظام‌مند حرکت نمی‌کند بنابراین سبک‌های یادگیری اساسا دارای انعطاف‌پذیری و سیالیت خاصی است که در هر مرحله اول نیازمند داشتن مهارت‌ها و قابلیت‌های ارتباطی، بازی‌سازی و بازیگری و الگوهای ابتکاری آموزش توسط معلم است. بنابراین در نتایج مشاهده شد که اساسا سبک‌های یادگیری تنوعی از شیوه‌های را شامل می‌شود که شامل سبک‌های دیداری، شنیداری، لمسی، مشارکتی، فعالیت محور و .... است. بنابراین باید دقت نمود که تمامی سبک‌های یادگیری در نوعی تعامل دوجه‌دو یا چندتایی با همدیگر هستند به عنوان سبک‌های یادگیری فعالیت محور نظری درگیرکردن کودکان پیش‌دبستانی در یک بازی می‌تواند مجموعه‌ای از احساسات، و حواس آن‌ها را درگیر سازد از قبیل حس بینائی، شنوایی یا لمسی بنابراین مربی باید با هوشیاری درک نماید که درگیری احساسات و هیجانات کودک در تمامی سبک‌های یادگیری وجود دارد و باید بتواند از آن‌ها بهره‌گیری نماید؛ در بازی‌ها و ارائه انواع هنرها کودکان با مجموعه‌ای از فعالیت‌ها سروکار دارند که در آن‌ها هیجان‌ها نقشی اساسی ایفا

می‌کنند مربی باید بتواند برای هر فعالیت برنامه مشخصی داشته باشد. سبک‌های یادگیری بدست‌آمده در یافته‌ها اساسا بر محوریت سه عنصر مهم نیز قرار دارند؛ اول ارتباطات و تعامل بین کودکان و کودکان و معلم، دوم شناخت محیط، بازی‌ها و انواع فعالیت‌ها و در نهایت درگیرکردن هیجانات و احساس‌های کودکان. بر همین اساس زمانی که آموزش هوش هیجانی در سبک‌های یادگیری به میان می‌آید باید به محوریت این سه عنصر توجه کرد فعالیت‌هایی که در دوره پیش‌دبستانی درصدد آمادگی برای ورود به دوره دبستان صورت می‌گیرد باید بتواند تعامل دانش‌آموزان با همدیگر و معلم را به صورتی مشخص تعریف نماید و در این تعاملات انواع هیجان‌ها و احساس‌ها مورد توجه قرار گیرد. سبک‌های یادگیری مشارکتی، گروه محور، مبتنی بر مشاهده، سبک یادگیری مبتنی بر نقش‌پذیری، مبتنی بر هنر و بازی از جمله این سبک‌های یادگیری است که به نحو شایسته‌ای می‌تواند از یک جنبه شناخت لازم برای هیجانات را در اختیار دانش‌آموزان قرار دهد و از جنبه‌ای مهم استفاده از این سبک‌ها به طور مداوم و خلاقانه از سویی دیگر نیز خواهد توانست تنظیم هیجانی را در کودکان نهادینه سازد. اما در بُعد دوم، شناخت محیط، انواع فعالیت‌ها و محور قرار گرفتن کودکان در این فعالیت‌ها است سبک‌های یادگیری نظیر دیداری، شنیداری، لمسی، مبتنی بر تخیل کودک همگی به بهترین نحو می‌توانند حواس کودکان را با دنیای اطراف پیوند دهند از جمله در سبک یادگیری تصویری که مربی از فیلم، عکس، مشاهده مستقیم به اشیاء یا طبیعت استفاده می‌کند اساسا نوعی پیوند و تعامل بین حس بینائی و جهان خارج برقرار می‌شود و کودک با حس بینائی خود می‌تواند در محیط اطراف انواع هیجانات را به صورت مستقیم و سمبولیک مشاهده نماید و مربی نیز باید بتواند از چنین سبک‌های استفاده نماید و آموزش را مثلا در یادگیری لغات با پیوند به یک هیجان شروع نماید و آموزش صرف متکی بر تکرار و مطلب را کنار بگذارد یا در سبک بازی مشاهده می‌شود اساسا بازی‌هایی که بتوانند ارتباطات بین دانش‌آموز با سایرین یا دنیای اطراف را بهبود بخشند دارای اثربخشی بیشتری هستند بنابراین محوریت بازی یا هنر هم صرفا نباید بر سرگرمی یا مهارت‌آموزی باشد بلکه این‌ها ابزارهای اصلی در آموزش شناخت و کنترل هیجانات هستند. اما نباید فراموش کرد که بُعد سوم تمامی سبک‌های یادگیری بر مبنای درگیرکردن حواس دانش‌آموزان است به عنوان نمونه در سبک‌های یادگیری مبتنی بر خلاقیت یا تخیل کودک مربی می‌تواند با ارائه روش‌هایی تخیلات کودکان را با تجسم‌سازی اشیاء بیرونی در ذهن کودک درگیری سازد اما نکته این‌جاست این درگیری ذهنی باید بتواند با شناخت یک هیجان برای کودک همراه باشد. به عنوان نمونه تصورکردن یک حیوان در ذهن کودک باید با سمبل خشم به کودکان آموزش داده شود تا کودک دریابد که شیر حیوانی با خشم است و خشمگین شدن برای فرد می‌تواند تبعات منفی به همراه داشته باشد. از همین‌رو باید دقت نمود که بسیاری از

۱۲. جلیلی، هادی. (مترجم). (۱۳۹۴). درآمدی بر تحقیق کیفی. (نویسنده اووه فلیک) چاپ هشتم، تهران: نشر نی.
۱۳. حسینیان، حسین. (۱۳۹۰). تحلیل محتوی کتب (فارسی) بخوانیم دوره ابتدایی با توجه به مؤلفه‌های هوش هیجانی از دیدگاه (بار- آن). پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته برنامه‌ریزی درسی. دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی.
۱۴. رنج دوست، شهرام و عیوضی، پروانه (۱۳۹۲). روش‌های تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی. تهران: نشر ویرایش.
۱۵. سام، عباس. (۱۳۸۸). ضرورت توسعه هوش هیجانی در برنامه‌ریزی آموزشی مهندسی. فصلنامه آموزش مهندسی ایران، شماره ۴۳، سال یازدهم، ص ۱۳۹-۱۳۱.
۱۶. سلیمانی، محمد. (۱۳۹۶). پژوهش‌های: اصول و مراحل. تهران: انتشارات دانشگاه فرهنگیان.
۱۷. شیخ الاسلامی، علی (۱۳۹۰). بررسی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی و روان‌شناختی (هوش هیجانی، خلاقیت، خود پنداره، خود کارآمدی، منبع کنترل) کارآفرینان تهرانی با افراد عادی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی.
۱۸. صادقی، داریوش (۱۳۹۴). راهنمای افزایش هوش هیجانی دانش‌آموزان (هفت راهبرد موفقیت در افزایش هوش هیجانی دانش‌آموزان در کلاس درس). تهران: نشر رشد.
۱۹. کارشکی، حسین. (۱۳۹۰). برنامه درسی به سوی هویت‌های جدید شرحی بر نظریات معاصر برنامه درسی. جلد اول، انتشارات آبیژ.
20. Anne, A and Abe, J. (2013) The Emotionally Intelligent Workplace: How to Select For, Measure, and Improve Emotional Intelligence in Individuals, Groups and Organizations, [Accessed: 02/07/08].
21. Aritzeta et al. (2016) Emotional intelligence in the classroom: Skill-based training for Teachers and students. In J. Ciarrochi & J. D. Mayer (Eds.), Applying emotional intelligence: A practitioner's guide. New York: Psychology Press.
22. Asrar-ul-Haq, A. (2017). The relationship between the emotional intelligence of secondary public school principals and school performance (Doctoral dissertation, Texas A&M University-Corpus Christi).
23. Barnett-Page, E., & Thomas, J. (2009). Methods for the synthesis of qualitative research: A critical review. UK: ESRC National Centre for Research Methods.
24. Brackett, M. A. (2012). Emotional competence and leadership excellence at Johnson & Johnson: The emotional intelligence and leadership study, <http://www.eiconsortium.org/>.
25. Elias, M. J. (۲۰۱۰). Academic and social-emotional learning. Educational Practices Series - 11. International Academy of
- سبک‌های یادگیری که در مهدکودک‌های ایران استفاده می‌شود صرفاً به دنبال وقت‌گذرانی کودکان بوده و در مراحل بعدی تحصیل نیز ما شاهد هستیم که اغلب شهروندان ایرانی کنترل چندانی بر هیجانات خود ندارند و اولین واکنش‌های آن‌ها هم اغلب با عصبانیت، خشم یا پرخاشگری همراه است. بنابراین، مربی باید بتواند یادگیری مبتنی بر خلاقیت از قبیل بازی‌های خلاقانه را بکارگیرد، در کنار آن، بر انواع بازی‌ها تأکید نماید بازی‌هایی که به نوعی هیجانات دانش‌آموزان، تعامل با دنیای اطراف را نشان گرفته‌اند و اساساً مهارت‌آموزی تنها جزئی کوچک از این بازی‌ها است. در نهایت باید گفت سبک‌های یادگیری که بر موضوع واحدی تأکید دارد، ساده و روان برای دانش‌آموزان قابل فهم است و درصدد انجام فعالیت خاصی بصورت گروهی است علاقمندی کودکان را نیز به خوبی تحریک خواهد نمود.
- ### منابع
۱. احمد آبادی، نجمه (۱۳۹۶). هوش هیجانی راهی به سوی موفقیت. مجله رشد معلم، دوره ۳۳، شماره ۴- صص ۳۰-۳۲.
  ۲. اصل فتاحی. سعید (۱۳۹۲). اصول برنامه‌ریزی درسی ماهیت برنامه‌ریزی درسی - مبانی فلسفی، روان‌شناختی و جامعه‌شناختی برنامه، ارزشیابی برنامه، تحلیل محتوای. چاپ دوازدهم، تهران: انتشارات یادواره کتاب.
  ۳. امیدی ارجنکی، صدیقه. کرد نوقایی، رسول. قریبعلی، اکرم. (۱۳۹۲). تأثیر آموزش هوش هیجانی بر تقویت هوش هیجانی دانش‌آموزان دختر آموزش ابتدایی/دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی. سال چهاردهم شماره ۱، ص ۵
  ۴. آیینی، فاطمه و عبداللهی، داوود. (۱۳۹۶). پرورش هوش هیجانی در کودکان. تهران: انتشارات رشد.
  ۵. بشارت، اکرم. (۱۳۹۲). بررسی رابطه بین مؤلفه‌های هوش هیجانی و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان پنجم و ششم مدارس ابتدایی چندپایه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی گرایش دبستان. دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی.
  ۶. پارسا، نسری. (مترجم). (۱۳۹۴). هوش هیجانی: خودآگاهی هیجانی، خویش‌شناسی، همدلی و یاری به دیگران. (نویسنده دانیل گلنن) تهران: انتشارات رشد.
  ۷. پاشا گل، شکوه. (۱۳۹۶). بررسی کاربرد تئاتر پداگوژیک در پرورش هوش هیجانی/ویژه کودکان پیش‌دبستان و دبستان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد گرایش ادبیات نمایشی. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، دانشکده هنر و معماری- گروه نمایش.
  ۸. تقوایی یزدلی، جواد. محبی‌نیا، جهانبخش. (۱۳۹۲). بررسی رابطه هوش هیجانی، یادگیری خودتنظیمی و خود پنداره تحصیلی با عملکرد تحصیلی در دانش‌آموزان پسر پایه سوم متوسطه شهرستان کاشان. مطالعات آموزشی و آموزشگاهی، صص ۲۷-۴۸.
  ۹. تمنایی فر، محمدرضا. لیث، حکیمه. (۱۳۹۳). سازگاری اجتماعی، عاطفی و آموزشی در نوجوانان مطالعه نقش هوش هیجانی. اولین همایش ملی پرستاری، روان‌شناسی، ارتقای سلامت و محیط‌زیست سالم، همدان دانشگاه شهید مفتاح، ۳۰ شهریور ۹۳.
  ۱۰. جباری، سوسن. شاملو، سعید. (۱۳۹۶). اصول برنامه‌ریزی درسی ماهیت برنامه‌ریزی درسی - مبانی فلسفی، روان‌شناختی و جامعه‌شناختی برنامه، ارزشیابی برنامه، تحلیل محتوای. چاپ دوازدهم، تهران: انتشارات یادواره کتاب.
  ۱۱. آبکار عاشوری، جلیل (۱۳۹۵). روش‌شناسی مطالعات برنامه درسی (نوشته ادموند سی. شورت) تهران: انتشارات سمت.

requirements for the degree of Doctor of Philosophy in Psychology at Massey University, Wellington, New Zealand, October 2011 (Doctoral dissertation, Massey University).

- Education and International Bureau of Education, Switzerland.
26. Gardner, H. (1983). *frames of mind: the theory of multiple Intelligence*, New York: Basic book
  27. Hant, E. (2011) Emotional intelligence and mentoring in pre-service teacher education: a literature review. *Mentoring & Tutoring*, 14(2): 137-147.
  28. Lopes, P. N., Salovey, P., Cote, S. & Beers, M. (2005). Emotion regulation abilities and the quality of social interaction, *Emotion*, 5, 113-118 (electronic version).
  29. Mayer, D. Salovey, P. and Caruso, D. (2011) *Emotional Intelligence: Theory, Findings and Implications*, *Psychological Enquiry*, Vol. 15(3): 197-215.
  30. Salvy, P. (1990). Academic achievement and emotional intelligence: Predicting the successful transition from high school to university, *Journal of the First-Year Experience*, 17, 1-12.
  31. Rafaila, E. (2015). Primary School Children's Emotional Intelligence. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 203, 163-167.
  32. Roko, S. (2013). Primary School Children's Emotional Intelligence. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 203, 163-167.
  33. Sharon, D and Grinberg, K . (2018). Teachers for the 21st Century. Will Emotional Intelligence Make the Difference?. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 180, 990-995.
  34. Shutt, M. M. (2010). Socio-emotional predictors of school success at the beginning of school years. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 33, 806-810.
  35. Siyarochi, P. (2011) 'Supporting the Development of Emotional Intelligence Competencies to Ease the Transition from Primary to High School', *Educational Psychology in Practice*, 23: 79-95.
  36. Stoica, A. M., & Roco, M. (2013). The role of the emotional intelligence in kindergarden children's development. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 78, 150-154.
  37. Ulloa, M. L. (2011). Teaching to care: emotionally intelligent teachers support preschool children's emotional competence: a thesis presented in partial fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in Psychology at Massey University, Wellington, New Zealand, October 2011 (Doctoral dissertation, Massey University).
  38. Vega, M. L. (2015). Teaching to care: emotionally intelligent teachers support preschool children's emotional competence: a thesis presented in partial fulfilment of the